

Podklady pro jednání PT RHSD pro sociální otázky

dne 26. dubna 2017, Ministerstvo práce a sociálních věcí

Obsah

---

1. Dofinancování sociálních služeb v r. 2017	1
2. Novely zákona o sociálních službách, aktuální informace o legislativním procesu.....	5
3. Organizační změny na MPSV, odejmutí financování sociálních služeb ze sekce 22.....	8
4. Aktuální informace MPSV k přípravě nařízení vlády č. 564/2006 Sb.....	8
5. Příjmy a životní úroveň obyvatel v ČR	9
6. Vývoj zaměstnanosti v ČR	11

---

1. Dofinancování sociálních služeb v r. 2017

- v kontextu plánované novelizace nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, která počítá od 1. 7. 2017 s navýšením odměňování pracovníků v sektoru sociálních služeb (navýšení platů o 5,1 % u pracovníků v sociálních službách a sociálních pracovníků a navýšení o 9,1 % u THP pracovníků a administrativních pracovníků) bude třeba zajistit dostatečný objem prostředků pro sektor sociálních služeb
- je nutné zajistit prostředky tak, aby se navýšení mohlo promítnout i v mzdové sféře
- nejjednodušším krokem je navýšení alokace na dotace na podporu poskytování sociálních služeb
- MPSV spočetlo potřebný objem navýšení dle informací ze žádostí o dotace na rok 2017
- pokud by měla novelizace nařízení vlády proběhnout dle současného návrhu, bylo by zapotřebí sektor sociálních služeb dofinancovat v objemu 680 mil. Kč, pokud by však došlo k reflexi návrhu předsedkyně OSZSP (aby byli sociální pracovníci odměňováni jako zdravotnický personál) bylo by zapotřebí sektor sociálních služeb dofinancovat částkou bezmála 900 mil. Kč (viz tabulky níže)
- na 52. schůzi výboru Poslanecké sněmovny pro sociální politiku dne 20. 4. 2017 byla ze strany poslankyně P. Hnykové jednoznačně deklarována potřeba dofinancování sociálních služeb v kontextu novelizace nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Ohledně toho bude interpelována ministryně práce a sociálních věcí.

Datová základna pro dofinancování sociálních služeb v roce 2017.

- listopad 2016 navýšení platů o 4% - na vykrytí navýšení chybělo v průběhu roku 2016 dle kalkulací krajů 442 mil. Kč (Praha data nedodala)
- pro další navýšení (v důsledku sloučení platových tarifů od 1. 7.2017) kraje vykalkulovaly částku 640 mil. Kč
- celkově tedy v roce 2017 chybí (podle krajů) včetně deficitu z předchozího roku: 442 mil. Kč + 640 mil. Kč = 1,082 mld. Kč

Kraj	Chybějící prostředky v souvislosti s listopadovým navýšením platových tarifů o 4 %	Data z krajů - navýšení pro 6 měsíců roku 2017	Celkem - chybí v roce 2017
MPSV	1 750 000	7 440 000	9 190 000
Hlavní město Praha	údaje nejsou k dispozici	71 042 000	71 042 000
Jihočeský	2 710 000	23 060 000	25 770 000
Jihomoravský	71 045 000	64 900 000	135 945 000
Karlovarský	4 320 000	18 378 000	22 698 000
Královéhradecký	3 689 000	13 025 000	16 714 000
Liberecký	24 307 000	25 866 000	50 173 000
Moravskoslezský	108 200 000	88 100 000	196 300 000
Olomoucký	3 504 000	25 612 000	29 116 000
Pardubický	59 288 000	32 085 000	91 373 000
Plzeňský	3 344 000	13 673 000	17 017 000
Středočeský	32 000 000	61 640 000	93 640 000
Ústecký	99 817 000	133 329 000	233 146 000
Vysočina	3 570 000	32 609 000	36 179 000
Zlínský	25 202 000	29 314 000	54 516 000
Celkový součet	442 746 000 Kč	640 073 000	1 082 819 000

Tabulka č. 1 – kalkulace MPSV dle osobních nákladů - - vycházelo se z výše osobních nákladů v žádostech o dotaci a tyto náklady se navýšily o 5,1% u soc. pracovníků a pracovníků v soc. službách (tj. u pracovníků přímé péče) a o 9,1% u ostatních (vedoucí pracovníci + obslužný/THP personál) – částka navýšení na 6 měsíců vyšla 683,5 mil. Kč

Kalkulace potřeby navýšení alokace na dotace na podporu poskytování sociálních služeb v kontextu novely NV 564/2006 Sb. (data ze žádostí o dotace na rok 2017)

Kraj	Celkové náklady na Sociální pracovníky	Celkové náklady na PSS	Navýšení Sociální pracovníci a Pracovníci v sociálních službách (5,1 %)	Celkové náklady na Ostatní pracovníky	Navýšení Ostatní pracovníci (9,1 %)	Navýšení Celkem	Navýšení na 6 měsíců (Celkem/2)	Korekce navýšení koeficientem předpokládané statické odchylky (*1,1)
MPSV	117 740 589 Kč	146 296 530 Kč	13 465 893 Kč	124 711 016 Kč	11 348 702 Kč	24 814 596 Kč	12 407 298 Kč	13 648 028 Kč
Hlavní město Praha	288 997 670 Kč	1 133 714 713 Kč	72 558 332 Kč	671 342 484 Kč	61 092 166 Kč	133 650 498 Kč	66 825 249 Kč	73 507 774 Kč
Jihočeský	117 893 653 Kč	623 770 444 Kč	37 824 869 Kč	420 504 735 Kč	38 265 931 Kč	76 090 800 Kč	38 045 400 Kč	41 849 940 Kč
Jihomoravský	216 192 090 Kč	1 166 622 529 Kč	70 523 546 Kč	601 087 195 Kč	54 698 935 Kč	125 222 480 Kč	62 611 240 Kč	68 872 364 Kč
Karlovarský	54 732 599 Kč	294 969 317 Kč	17 834 798 Kč	152 019 424 Kč	13 833 768 Kč	31 668 565 Kč	15 834 283 Kč	17 417 711 Kč
Královéhradecký	106 908 087 Kč	582 662 960 Kč	35 168 123 Kč	310 392 217 Kč	28 245 692 Kč	63 413 815 Kč	31 706 908 Kč	34 877 598 Kč
Liberecký	77 713 701 Kč	463 208 388 Kč	27 587 027 Kč	214 966 580 Kč	19 561 959 Kč	47 148 985 Kč	23 574 493 Kč	25 931 942 Kč
Moravskoslezský	310 555 561 Kč	1 437 733 147 Kč	89 162 724 Kč	617 732 306 Kč	56 213 640 Kč	145 376 364 Kč	72 688 182 Kč	79 957 000 Kč
Olomoucký	135 046 922 Kč	714 720 971 Kč	43 338 163 Kč	408 557 053 Kč	37 178 692 Kč	80 516 854 Kč	40 258 427 Kč	44 284 270 Kč
Pardubický	107 653 966 Kč	594 685 915 Kč	35 819 334 Kč	323 000 347 Kč	29 393 032 Kč	65 212 366 Kč	32 606 183 Kč	35 866 801 Kč
Plzeňský	108 183 480 Kč	507 576 375 Kč	31 403 753 Kč	294 618 871 Kč	26 810 317 Kč	58 214 070 Kč	29 107 035 Kč	32 017 738 Kč
Středočeský	194 775 557 Kč	1 138 572 388 Kč	68 000 745 Kč	720 458 057 Kč	65 561 683 Kč	133 562 428 Kč	66 781 214 Kč	73 459 336 Kč
Ústecký	236 150 171 Kč	995 652 218 Kč	62 821 922 Kč	632 948 135 Kč	57 598 280 Kč	120 420 202 Kč	60 210 101 Kč	66 231 111 Kč
Vysočina	115 173 269 Kč	540 132 055 Kč	33 420 572 Kč	315 223 071 Kč	28 685 299 Kč	62 105 871 Kč	31 052 935 Kč	34 158 229 Kč
Zlínský	129 946 244 Kč	687 339 633 Kč	41 681 580 Kč	367 985 316 Kč	33 486 664 Kč	75 168 243 Kč	37 584 122 Kč	41 342 534 Kč
Celkový součet	2 317 663 559 Kč	6 940 253 723 Kč	680 611 378 Kč	6 175 546 807 Kč	561 974 759 Kč	1 242 586 138 Kč	621 293 069 Kč	683 422 376 Kč

Tabulka č. 2 - propočet výše dofinancování v případě, kdyby byli pracovníci v sociálních službách odměňováni stejným způsobem jako zdravotnický personál.

Výsledná částka navýšení na 6 měsíců 898,9 mil. Kč

Kalkulace potřeby navýšení alokace na dotace na podporu poskytování sociálních služeb v kontextu novely NV 564/2006 Sb. (data ze žádostí o dotace na rok 2017)										
Kraj	Celkové náklady na Sociální pracovníky	Celkové náklady na PSS	Navýšení Sociální pracovníci 22 % (pokud by byli oměňováni jako zdr. Personál)	Navýšení Pracovníci v sociálních službách (5,1 %)	Navýšení Sociální pracovníci a Pracovníci v sociálních službách celkem	Celkové náklady na Ostatní pracovníky	Navýšení Ostatní pracovníci (9,1 %)	Navýšení Celkem	Navýšení na 6 měsíců (Celkem/2)	Korekce navýšení koeficientem předpokládané statické odchylky (*1,1)
MPSV	117 740 589 Kč	146 296 530 Kč	25 902 930 Kč	7 461 123 Kč	33 364 053 Kč	124 711 016 Kč	11 348 702 Kč	44 712 755 Kč	22 356 378 Kč	24 592 015 Kč
Hlavní město Praha	288 997 670 Kč	1 133 714 713 Kč	63 579 487 Kč	57 819 450 Kč	121 398 938 Kč	671 342 484 Kč	61 092 166 Kč	182 491 104 Kč	91 245 552 Kč	100 370 107 Kč
Jihočeský	117 893 653 Kč	623 770 444 Kč	25 936 604 Kč	31 812 293 Kč	57 748 896 Kč	420 504 735 Kč	38 265 931 Kč	96 014 827 Kč	48 007 414 Kč	52 808 155 Kč
Jihomoravský	216 192 090 Kč	1 166 622 529 Kč	47 562 260 Kč	59 497 749 Kč	107 060 009 Kč	601 087 195 Kč	54 698 935 Kč	161 758 944 Kč	80 879 472 Kč	88 967 419 Kč
Karlovarský	54 732 599 Kč	294 969 317 Kč	12 041 172 Kč	15 043 435 Kč	27 084 607 Kč	152 019 424 Kč	13 833 768 Kč	40 918 375 Kč	20 459 187 Kč	22 505 106 Kč
Královéhradecký	106 908 087 Kč	582 662 960 Kč	23 519 779 Kč	29 715 811 Kč	53 235 590 Kč	310 392 217 Kč	28 245 692 Kč	81 481 282 Kč	40 740 641 Kč	44 814 705 Kč
Liberecký	77 713 701 Kč	463 208 388 Kč	17 097 014 Kč	23 623 628 Kč	40 720 642 Kč	214 966 580 Kč	19 561 959 Kč	60 282 601 Kč	30 141 300 Kč	33 155 430 Kč
Moravskoslezský	310 555 561 Kč	1 437 733 147 Kč	68 322 223 Kč	73 324 390 Kč	141 646 614 Kč	617 732 306 Kč	56 213 640 Kč	197 860 254 Kč	98 930 127 Kč	108 823 140 Kč
Olomoucký	135 046 922 Kč	714 720 971 Kč	29 710 323 Kč	36 450 770 Kč	66 161 092 Kč	408 557 053 Kč	37 178 692 Kč	103 339 784 Kč	51 669 892 Kč	56 836 881 Kč
Pardubický	107 653 966 Kč	594 685 915 Kč	23 683 873 Kč	30 328 982 Kč	54 012 854 Kč	323 000 347 Kč	29 393 032 Kč	83 405 886 Kč	41 702 943 Kč	45 873 237 Kč
Plzeňský	108 183 480 Kč	507 576 375 Kč	23 800 366 Kč	25 886 395 Kč	49 686 761 Kč	294 618 871 Kč	26 810 317 Kč	76 497 078 Kč	38 248 539 Kč	42 073 393 Kč
Středočeský	194 775 557 Kč	1 138 572 388 Kč	42 850 623 Kč	58 067 192 Kč	100 917 814 Kč	720 458 057 Kč	65 561 683 Kč	166 479 498 Kč	83 239 749 Kč	91 563 724 Kč
Ústecký	236 150 171 Kč	995 652 218 Kč	51 953 038 Kč	50 778 263 Kč	102 731 301 Kč	632 948 135 Kč	57 598 280 Kč	160 329 581 Kč	80 164 791 Kč	88 181 270 Kč
Vysočina	115 173 269 Kč	540 132 055 Kč	25 338 119 Kč	27 546 735 Kč	52 884 854 Kč	315 223 071 Kč	28 685 299 Kč	81 570 153 Kč	40 785 077 Kč	44 863 584 Kč
Zlínský	129 946 244 Kč	687 339 633 Kč	28 588 174 Kč	35 054 321 Kč	63 642 495 Kč	367 985 316 Kč	33 486 664 Kč	97 129 159 Kč	48 564 579 Kč	53 421 037 Kč
Celkový součet	2 317 663 559 Kč	6 940 253 723 Kč	509 885 983 Kč	562 410 537 Kč	1 072 296 520 Kč	6 175 546 807 Kč	561 974 759 Kč	1 634 271 279 Kč	817 135 640 Kč	898 849 204 Kč

2. *Novely zákona o sociálních službách, aktuální informace o legislativním procesu*

Novela zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách

Aktuální stav: Novela byla schválena vládou a míří na 1. čtení do poslanecké sněmovny, jedná se o sněmovní tisk 1081.

Cílem navrhované novely zákona je optimalizace, zpřehlednění a zjednodušení systému sociálních služeb na základě promítnutí aktuálních požadavků praxe do zákona tak, aby právní úprava odpovídala potřebám dobré praxe a potřebám všech subjektů zúčastněných při poskytování sociálních služeb.

Zásadní změny se navrhují zejména v těchto oblastech úpravy:

I. Příspěvek na péči:

- **Zvyšuje se částka příspěvku na péči ve stupni IV (úplná závislost)** z dosavadních 13 200 Kč na 19 200 Kč. Cílem je podpora poskytování pomoci neformálními pečovateli, zejména osobami blízkými, v domácnostech osob a upřednostnění terénních a ambulantních sociálních služeb před službami pobytovými, proto u osob, kterým jsou poskytovány výhradně pobytové sociální služby dlouhodobého charakteru, zůstává částka příspěvku v dosavadní výši 13 200 Kč.
- **Podpora pečujících osob – prodloužení možné doby hospitalizace, která nebrání výplatě příspěvku na péči**
Návrh obsahuje prodloužení možné doby hospitalizace o jeden měsíc. Na základě vnějšího připomínkového řízení platí prodloužení doby hospitalizace pouze pro osoby, které nejsou v pobytových zařízeních sociálních služeb.

Dopad na státní rozpočet: od roku 2018 ročně - 1 868 616 000 Kč (jedná se o mandatorní výdaj na PnP)

II. Převod služeb ZDVOP = vznik nové služby pro ohrožené děti

Navrhovaná úprava je systémovým opatřením, odstraňujícím dosavadní duplicitu v poskytování sociálních služeb pro rodinu a děti. Úprava terénních a ambulantních služeb podle zákona 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí je nadbytečná, neboť je obsahově totožná již se stávající úpravou zákona 108 a měla být správně vypuštěna již k 1. 1. 2007. Dále je třeba připomenout, **že výkon sociálně právní ochrany orgány veřejné moci nebude úpravou dotčen**, jejich ochranné mechanismy nezletilých dětí zůstanou zachovány.

Jde-li o poskytování služeb „sociálně-právní ochrany“, platí stejné principy jako u sociálních služeb, tedy konsensus, smlouva a absence „donucujících“ mechanismů ze strany poskytovatele („pověřené osoby“) vůči klientům. Navrhovanou úpravou zde tedy nedojde ke změně. **Předloženým návrhem zákona se také částečně plní úkol vyplývající z usnesení vlády č. 1033 ze dne 23. 11. 2016 ke sjednocení služeb pro ohrožené děti** a k úpravě podmínek pro poskytování pobytových služeb těmto dětem.

- **Dosavadní služby sociálně-právní ochrany dětí se převádějí do systému sociálních služeb.** V této souvislosti **vznikají nové sociální služby – domovy pro děti na přechodnou dobu a služba pro rodinu.** Dochází k odstranění nežádoucí dvojkolejnosti v poskytování služeb jedné cílové skupině.

- V režimu zákona o sociálně-právní ochraně dětí budou nadále poskytovány pouze odborné služby v náhradní rodinné péči (příprava pěstounů a osvojitelů a služba doprovázení náhradní rodinné péče).

Dopad na státní rozpočet: Převod ZDVOPu do sociálních služeb – bez dopadu na státní rozpočet, převede se v rámci kapitoly 313 ze ZDVOPů na sociální služby 250 mil. Kč od roku 2019.

III. Úprava financování sociálních služeb:

- **Stanovení prováděcí vyhlášky k plánování s přesně danými pravidly, což umožní MPSV dohled nad obsahem krajských plánů sociálních služeb, které jsou povinným podkladem pro žádost o dotaci.**
- **Stanovení jednotných pravidel vstupu služeb do sítě s možností podat námitky vůči nezařazení.** Celý systém se ztransparetní a nastaví jasná pravidla, která vychází ze správního řádu.
- Upraví se i náležitosti Pověření a dojde k plnému souladu s evropskou legislativou.

Bez přímých dopadů na státní rozpočet, resp. současné požadavky na dotace se stanou mandatorními výdaji.

IV. Nové druhy nebo činnosti v sociálních službách:

Zavádí se anebo upravuje nastavení druhů sociálních služeb, jedná se především o tyto změny:

A. Nový druh sociální služby poskytované osobám v terminálním stavu a osobám blízkým

- Zavádí se nový druh sociální služby poskytované osobám v terminálním stavu a osobám blízkým, Již nyní cca 1/3 klientů v pobytových sociálních službách umírá a další jsou zbytečně převáženi do zdravotnických zařízení.
- Podpora při umírání je důležitá a ČR ji vnímá jako jednu z hlavních priorit. Nedílnou součástí v této oblasti je i podpora sociální, nejen zdravotní péče. Sociální složka v současné době není systémově řešena, poskytovatelé hospicových služeb a paliativní péče mají zaregistrovány různé druhy služeb (např. odlehčovací služby), kraje k jejich registracím přistupují odlišně. Navrhovanou úpravou dojde ke sjednocení a zvýšení transparentnosti.
- Je důležité upozornit, že do nové sociální služby spadá jen poskytování základních péčových činností (hrazených z příspěvku na péči), ale do sociální služby není zahrnuto ubytování, strava a zdravotní péče – tyto služby jsou financovány ze systému veřejného zdravotního pojištění.

Dopad na státní rozpočet: Podpora hospicové péče – 53 848 627 Kč/ročně, od roku 2018

B. Sloučení domovů pro seniory a domovu se zvláštním režimem.

- Důvodem je, že v praxi klienti těchto služeb jsou stejní, dochází k umělému oddělování služeb zbytečně, což je velká zátěž pro poskytovatele a i klienty. Dojde ke snížení administrativy (1 žádost o dotaci, 1 standardy kvality, 1 dokumentace o klientovi).

Dopad na státní rozpočet: bez dopadu na státní rozpočet

Úspory – 100 000 000 Kč z důvodu snížení, že poskytovatelé nebudou mít povinnost vést duplicitně metodiky, evidence, starat se o dvě registrace a dvakrát žádat o dotace.

C. Nová služba pro osoby ohrožené domácím násilím

- Další novou sociální službou jsou služby pro osoby ohrožené domácím násilím, která vychází s Istanbulské úmluvy.

Dopad na státní rozpočet: od roku 2018 - 35 mil. Kč/ročně

D. Nová činnost duchovní a pastorační péče

- Zavedení duchovní a pastorační péče jako základní činnosti. Tímto se dostáváme na úroveň kvalitních a moderních sociálních služeb. Zároveň reagujeme na potřeby klientů, a to především v pobytových sociálních službách.

Dopad na státní rozpočet: od roku 2018 - 269 875 000 Kč/ročně (cca 0,5 úvazku pastoračního pracovníka na pobytové zařízení)

E. Nová činnost péče o děti

- Zvyšuje se podpora rodin, kterým se současně narodily tři nebo více dětí tím, že základní činnosti poskytované v rámci pečovatelské služby se rozšiřují o pomoc těmto rodinám **zavedením nové činnosti souvisejících s péčí o děti** (pečovatelky se tak budou moci reálně starat i o děti). Služba je těmto rodinám poskytována bezplatně, proto se současně upravuje úhrada nákladů poskytovatelům sociálních služeb ve formě účelové dotace.

Dopad na státní rozpočet: od roku 2018 - 44 000 000 Kč ročně

V. Rozšíření sociální práce na obecních úřadech

- Nově se **sociální práce rozšiřuje i na menší obce** (nyní pouze III.-kové obecní úřady, po novele i II.-kové). Což znamená větší dostupnost sociální práce pro lidi i v menších obcích.

Dopad na státní rozpočet: bez dopadu na státní rozpočet

VI. Zavedení nových mechanismů (nucená správa/zrušení služby)

- **Nově se zavádí institut nucené správy**, v případech, kdy je ještě možné službu stabilizovat (např. snížit kapacitu, navýšit personál, zvýšit kvalitu nebo změnit proces poskytování služby apod.). Nucená správa se ukládá **pouze v případě, že dochází k ohrožení života a zdraví klientů sociálních služeb**, tedy jen ve velmi vážných případech. Nucenou správu **ukládá pouze MPSV, nucený správce je zaměstnanec MPSV**.
- **Nově se zavádí možnost zrušení služby při závažném porušení lidských práv, života a zdraví klientů**. Lze ji uložit v případě, **když není účinná nucená správa**, nebo když jsou porušení taková, že ani nucená správa nemůže vést ke zlepšení situace klientů.

Dopad na státní rozpočet: od roku 2018, 6 507 000 Kč/ročně

VII. Změny v oblasti registrace:

- **Základní informace, které si může krajský úřad zjišťovat sám** ze své činnosti, tak **nebude chtít po poskytovatelích** (např. výpisy z rejstříku trestů, katastru nemovitostí, rejstříku právnických osob, apod.).
- Služby se budou **registrovat dle místa poskytování** a již ne dle sídla.
- **Poskytovatelé nově nebudou hlásit na krajský úřad veškeré personální změny**, což byla velká administrativní zátěž.

Dopad na státní rozpočet: od roku 2018 - 21 435 000 Kč ročně

Úspory: 540 000 000 Kč z důvodu snížení administrativních povinností vůči agendě registrace sociálních služeb.

Účinnost novely zákona se navrhuje dnem 1. ledna 2018.

S účinností novely zákona o sociálních službách vstupuje v platnost i prováděcí předpis materiálně technického standardu pro bytové služby péče a bytové služby pro rodiny.

Dopad na státní rozpočet: Zavedení materiálně technického standardu ISPROFIN (investiční dotace) – celkem 10 mld. Kč za období 10 let.

z toho:

- 559 mil – 2018
- 576 mil. Kč – 2019
- 914 mil. Kč – 2020

každý další rok až do roku 2027 1,850 mil. Kč

Výjimkou jsou ustanovení upravující zmocnění k vydání prováděcích předpisů o standardech sociální práce a stanovení podmínek pro zpracování střednědobých plánů sociálních služeb a sítě sociálních služeb, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2019, a zmocnění k vydání prováděcího předpisu, který stanoví minimální personální podmínky při poskytování sociálních služeb, který má nabyt účinnosti dnem 1. ledna 2020.

V Praze dne 24. 4. 2017

Zpracoval: Odbor sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení (22), MPSV

3. Organizační změny na MPSV, odejmutí financování sociálních služeb ze sekce 22

Bude podána ústní informace.

4. Aktuální informace MPSV k přípravě nařízení vlády č. 564/2006 Sb.

---

1. Podkladový materiál o podrobnostech k připravované novele nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, ve znění rozeslaném do meziresortního připomínkového řízení, včetně informace o výsledcích tohoto připomínkového řízení projednal Pracovní tým RHSD pro sociální otázky na svém jednání dne 24. března 2017.
2. Po ukončení meziresortního připomínkového řízení k novele nařízení vlády č. 564/2006 Sb. 1. místopředseda vlády pro ekonomiku a ministr financí uplatnil požadavek projednat s ministryní práce a sociálních věcí otázku finančního zabezpečení této novely. V rámci tohoto jednání 1. místopředseda vlády přislíbil zajistit **finanční prostředky na pokrytí dopadů novely do státního rozpočtu.**

3. Na jednání 132. Předsednictva RHSD ČR a 136. Plenární schůze RHSD ČR dne **10. dubna 2017** byla podána informace o novele nařízení vlády č. 564/2006 Sb. Předseda vlády ČR účastníky jednání Předsednictva ujistil, že návrh nebude vládou schválen bez rozpočtového zabezpečení.
4. Dne **18. dubna 2017** proběhlo jednání mezi předsedou vlády ČR, předsedkyní Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR, zástupci zaměstnavatelů, krajů a MPSV o zvýšení platů zaměstnanců v zařízeních sociálních služeb.
5. Vypořádání meziresortního připomínkového řízení k novele nařízení vlády č. 564/2006 Sb. proběhne dne **2. května 2017** v 10.00 hodin v budově MPSV.

V Praze dne 24. dubna 2017

Zpracoval: Odbor pracovněprávní legislativy (52), MPSV

5. Příjmy a životní úroveň obyvatel v ČR

Základní charakteristika příjmové a výdajové situace domácností

- **Ekonomika ČR rostla v roce 2016 pomaleji než v roce 2015**, HDP se zvýšil o 2,4 %.
- **Klíčovým faktorem hospodářského růstu byla silící poptávka českých domácností** a kladný přebytek bilance zahraničního obchodu. **Výdaje na konečnou spotřebu domácností**, které jsou ve výdajovém vyjádření téměř polovinou HDP, **vzrostly meziročně o 2,9 %**.
- Průměrná meziroční **míra cenové inflace činila 0,7 %**.

Příjmy domácností

Běžné příjmy sektoru domácností na makroúrovni (podle statistiky národních účtů) **dosáhly celkové výše 3 570,9 mld. Kč**. Meziročně tak **vzrostly nominálně o 3,1 %** (+106,2 mld. Kč) a **reálně o 2,4 %**.

Průměrný měsíční příjem na obyvatele dosáhl hodnoty **23 436 Kč**. **Průměrný měsíční příjem ze zaměstnání dosáhl částky 28 386 Kč** a reálně se zvýšil o 3,4 %.

Mzdy

Rozhodující část peněžních příjmů domácností tvořily mzdy. Na jejich celkových příjmech se podílely **44,9 %** (v předchozím roce 44,1 %).

Průměrná hrubá měsíční nominální mzda na přepočtené počty zaměstnanců **v národním hospodářství dosáhla výše 27 589 Kč**, což představovalo **meziroční nominální nárůst o 4,2 %**, tj. o 1 122 Kč.

- **Průměrná mzda v podnikatelské sféře** vzrostla oproti roku 2015 roku nominálně o 4,2 %, reálně o 3,5 % a **dosáhla úrovně 27 483 Kč**. **V nepodnikatelské sféře se průměrný plat zvýšil více než v podnikatelské sféře – nominálně o 4,6 %, reálně o 3,9 % na 28 076 Kč**.
- Nejvyšší průměrná mzda byla v Praze – **35 187 Kč**, **nejnižší v Karlovarském kraji – 23 612 Kč** (cca 86 % celorepublikového průměru).
- **Průměrná mzda dosáhla u mužů výše 32 134 Kč a u žen 25 283 Kč**. Hodnota **mediánu mezd mužů činila ve sledovaném období 26 974 Kč a žen 22 573 Kč**.
- **Medián mzdy činil 24 934 Kč** (ve mzdové sféře 24 178 Kč, v platové sféře 27 724 Kč) a **byl oproti hodnotě průměrné měsíční mzdy nižší o 4 127 Kč**.

Sociální příjmy

Míra zatížení HDP sociálními transfery dosáhla **10,5 %**, ve srovnání s rokem 2015 se mírně **snížila**. **Podíl sociálních příjmů** ve struktuře celkových příjmů domácností **dosáhl 17,0 %** a byl o 5 p. b. nižší než v roce 2015.

- **Průměrný** nominální **starobní důchod** (vyplácený samostatně) **dosáhl 11 475 Kč**. U **žen** činil 10 416 Kč, což představovalo **82,2 % průměrného důchodu mužů** (12 678 Kč).
- Na **dávkách státní sociální podpory a péčovské péče** bylo **vyplaceno 37,8 mld. Kč** a zůstaly tak s podílem 7,7 % na celkových sociálních příjmech obyvatel druhou nejvýznamnější složkou sociálních příjmů domácností.
- **Třetí** objemově **největší položku** sociálních příjmů domácností tvořily **dávky nemocenského pojištění – 26,3 mld. Kč** (5,3 % na celkových sociálních příjmech obyvatel).
- Další významnou složkou sociálních příjmů domácností je **příspěvek na péči** s podílem 4,7 % na celkových sociálních příjmech obyvatel – viz tabulku č. 8 v příloze. V hodnoceném období bylo takto čerpáno **23,0 mld. Kč**, což bylo **o 8,9 %** (1,9 mld. Kč) meziročně **více**.
- **Průměrná výše podpory v nezaměstnanosti** se ve sledovaném období **zvýšila** o 205 Kč na **6 376 Kč**, u mužů činila 7 049 Kč a u žen 5 759 Kč.

Peněžní výdaje a úspory domácností

Ve výdajích domácností se projeví zejména tyto **hlavní tendence**:

- **2 184,0 mld. Kč vynaložil sektor domácností na výdaje spojené s individuální spotřebou; domácnosti tak – po zohlednění cenové inflace – nakoupily zboží a služeb nominálně o 74,5 mld. Kč více, reálně to bylo o cca 59,3 mld. Kč (o cca 2,8 %) více než před rokem,**
- v roce 2016 byla nominální **průměrná měsíční spotřeba domácností** na obyvatele **21 295 Kč**. **Reálně** rostla **spotřeba domácností** pomalejším tempem než reálné příjmy a meziročně **dosáhla růstu 2,7 %**.

Podle údajů ČNB činil ke konci roku 2016 **úhrnný objem půjček domácností** evidovaných u peněžních ústavů **1 419,4 mld. Kč, což bylo o 95,7 mld. Kč více než k 31. 12. 2015**.

Ohrožení chudobou

Podíl domácností s příjmem pod hranicí chudoby dosáhl v roce 2015 úrovně 9,7 %. Tato hranice je definována jako 60 % mediánu ekvivalizovaného disponibilního příjmu domácnosti a pro domácnost jednotlivce činila ve sledovaném roce 10 220 Kč. U domácnosti dvou dospělých tato hranice vycházela 15 330 Kč měsíčně, u rodiče s dítětem do 13 let činila 13 286 Kč měsíčně a pro partnerský pár se dvěma dětmi do 13 let byla 21 461 Kč měsíčně.

Z dlouhodobého hlediska jsou příjmovou chudobou nejvíce zasaženými skupinami nezaměstnaní, kde bylo ohroženo 48,7 % osob, neúplné rodiny s dětmi (34,4 %) a rodiny se třemi a více dětmi (25,1 %).

Míra materiální deprivace byla v roce 2015 mírně nižší než v předchozím roce a činila 5,6 %.

Chudoba rodin s dětmi

- **Riziko chudoby je vyšší u dětí** (oproti ostatním věkovým kategoriím), především u dětí školního věku 12–18 let (14,5 %).
- Ohroženo chudobou je **6,2 % rodin se dvěma dospělými a jedním dítětem, 9,1 % rodin se dvěma dětmi a 25,1 % se třemi a více dětmi**. Výrazně vyššímu ohrožení jsou vystaveny rodiny **samoživitelů s dětmi (34,4 %)**.
- Z pohledu materiální deprivace není dlouhodobě schopno **30–40 % rodin** uhradit neočekávaný výdaj ve výši **9,7 tisíce Kč** nebo zaplatit **týden dovolené**. Zhruba **10 % rodin** si nemůže dovolit **nákup auta** nebo zajišťovat **maso k jídlu alespoň obden**. **5–6 % rodin** si nemůže dovolit dostatečně **vytápět byt** či má problémy s úhradou různých plateb spojených s běžným provozem bytu.
- Rodiny s dětmi vydávají **na bydlení v průměru cca 6 tisíc korun**.
- Více jsou chudobou ohroženy domácnosti žijící v **nájemním typu bydlení (17 %)**. V ČR má **21 % rodin hypotéku a 29 % půjčku**.
- Mnoho rodin s dětmi se ocitá v situaci, kdy jejich výdělky nestačí na pokrytí potřeby rodiny, žijí tedy dlouhodobě v podmínkách faktické chudoby.
→ **V ČR se týká pracující chudoba více žen (13 % mužů a 24,5 % žen)**.

- **Finanční rezervu** pro případ náhlých výdajů má pouze **50 % rodin**.

Chudoba ve stáří

- Stejně jako v Evropě se značná část starších osob pohybuje pod **70 % mediánu, tedy těsně nad hranicí chudoby**.
- Průměrná výše starobního důchodu ve třetím čtvrtletí 2016 činila **11 400 Kč** (o 107 Kč vyšší než minulý rok ve stejném období). **Muži** měli v průměru důchodovou dávku ve výši **12 643 Kč**, **ženy 10 383 Kč**. Jde o rozdíl ve starobním důchodu ve výši **2 260 Kč měsíčně v neprospěch žen** (ČSSZ, 2016).
- Na výši důchodů mají vliv celoživotní nerovnosti v odměňování žen a mužů, tradiční dělba práce v domácnosti a nízké uznání péče jako společensky a finančně oceňované práce.

Vývoj na počátku roku 2017 a výhled do budoucna

Z dosud zveřejněných dat je zřejmé, že **se na počátku roku 2017 reálná příjmová situace domácností**, zejména vzhledem k přetrvávající nízké nezaměstnanosti a vyšším mzdovým příjmům, **dále zlepšila**.

V době, kdy je materiál zpracován, odhaduje **MPSV roční zvýšení spotřebitelské inflace v roce 2017 v intervalu 1,8 až 2,8 %, tj. střed 2,3 % a v roce 2018 v rozpětí 1,5 – 2,5 % (střed 2,0 %)**.

Lze předpokládat, že **v roce 2017 bude nadále pokračovat podobný trend růstu HDP jako v předchozím roce**, který byl významně ovlivněn silnou domácí poptávkou. Oproti minulému roku však již nebudou prorůstově působit nízké ceny pohonných hmot a potravin.

V Praze dne 24. dubna 2017

Zpracoval: Odbor rodinné politiky a politiky stárnutí (21), MPSV

6. Vývoj zaměstnanosti v ČR

MPSV připravuje pravidelný podrobný materiál „Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2016“, který bude na základě Plánu nelegislativních úkolů vlády do konce května 2017 předložen také k informaci Radě hospodářské a sociální dohody ČR. ČSÚ zatím zveřejnila výsledky Výběrových šetření pracovních sil pouze za jednotlivá čtvrtletí, údaje za rok 2016 jsou výpočty MPSV.

V roce 2016 dosáhl podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil ČSÚ (VŠPS) průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství **5 138,6 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl** absolutně **o 96,7 tis.**, v relativním vyjádření **o 1,9 %** (meziroční nárůst v 1. čtvrtletí činil 2,0 %, ve 2. čtvrtletí 1,7 %, ve 3. čtvrtletí zrychlil na 1,8 % a ve 4. čtvrtletí na 2,2 %).

Na celkovém nárůstu zaměstnanosti se podílel především **sekundární sektor** (průmysl vč. stavebnictví), v němž zaměstnanost vzrostla o 39,1 tis. **na 1 956,1 tis. osob**. Nejvýznamněji vzrostla zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu (nárůst o 51,8 tis. na 1 428,7 tis.). Celkový růst tohoto sektoru zpomalilo **stavebnictví**, kde zaměstnanost **klesla** o 9,7 tis. **na 386,3 tis.** Podíl sekundárního sektoru na celkové zaměstnanosti **se zvýšil** (o 0,1 p. b.) **na 38,1 %**.

Celkový vývoj zaměstnanosti pozitivně ovlivnil i vývoj zaměstnanosti **v terciárním sektoru služeb**, kde zaměstnanost **vzrostla** o 55,9 tis. **na 3 032,8 tis. osob**, a to zejména v sekci doprava a

skladování, vzdělávání a profesní, vědecké a technické činnosti. Naopak **poklesla** v tržních službách, nejvýrazněji v sekci ubytování, stravování a pohostinství a velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel. **Podíl terciárního sektoru** na celkové zaměstnanosti **se nezměnil**, a tvořil **59,0 %**.

K nepatrnému meziročnímu nárůstu došlo i v primárním sektoru, a to o 1,6 tis. **na 149,1 tis. osob**. **Podíl** tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti se také **nezměnil** a činil **2,9 %**.

Na zvýšení celkové zaměstnanosti se podílely především **ženy**, jejich počet se zvýšil o 57,3 tis. **na 2 261,9 tis.**, počet zaměstnaných **mužů se zvýšil** o 39,4 tis. **na 2 876,7 tis.**

Významně (o 89,1 tis. na 4 256,8 tis.) **vzrostl** počet **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu pracujících - 82,8 %** (počet žen vzrostl o 39,7 tis. a mužů o 49,3 tis.)

Celkový počet podnikatelů ve sledovaném období **činil 881,8 tis.** **Poklesl** počet podnikatelů **se zaměstnanci** o 16,4 tis. **na 161,3 tis.**, počet podnikatelů **bez zaměstnanců výrazně vzrostl** o 27,2 tis. **na 693,4 tis.** **Podíl podnikatelů** na celkové zaměstnanosti se meziročně snížil (o 0,1 p. b.) **na 17,2 %**.

Počet osob pracujících **na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo jako podnikatel) **se zvýšil** o 100,7 tis. **na 4 702,6 tis.** Počet osob pracujících **na dobu určitou** (včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv) **se nepatrně snížil na 434,5 tis.**

Výrazně, a to o 68,9 tis. **na 4 793,0 tis.**, **vzrostl** počet osob pracujících **na plnou pracovní dobu**, počet pracujících **na kratší dobu se zvýšil** o 27,8 tis. **na 345,6 tis. osob**, a to především **nárůstem počtu žen** (o 23,2 tis.).

Významně vzrostl počet pracujících **s vysokoškolským vzděláním** (o 55,0 tis.) a osob se **středním vzděláním bez maturity** (o 27,1 tis.). Největší nárůst zaměstnanosti byl zaznamenán v zaměstnáních spadajících mezi **technické a odborné pracovníky, specialisty a obsluhu strojů a zařízení**.

Vývoj zaměstnanosti z hlediska její **věkové struktury** se vyvíjel **v souladu s vývojem věkové struktury obyvatelstva**. Lišil se pouze u věkové skupiny **55 - 64 let**, v níž **počet zaměstnaných vzrostl** (o 24,0 tis.) při poklesu obyvatelstva o 31,8 tis.). Nárůst byl ovlivněn zvyšující se věkovou hranicí pro odchod do důchodu.

Největší meziroční nárůst zaměstnanosti byl zaznamenán u pracujících s bydlištěm **v Moravskoslezském** (o 18,6 tis.) a **Ústeckém kraji** (o 16,6 tis.), **v Hl. m. Praze** (o 13,7 tis.)

Největší meziroční nárůst zaměstnanosti byl zaznamenán u pracujících s bydlištěm **v Moravskoslezském** (o 18,6 tis.) a **Ústeckém kraji** (o 16,6 tis.), **v Hl. m. Praze** (o 13,7 tis.) a **Olomouckém kraji** (o 11,0 tis.). Zaměstnanost meziročně nepatrně **poklesla** pouze **v Plzeňském a Zlínském kraji**.

S absolutním nárůstem zaměstnanosti **rostla i míra zaměstnanosti (MZ)** Celková **MZ** osob ve věku **15+** se **zvýšila** (o 1,2 p. b.) **na 57,6 %**, osob ve věku **15 – 64 let** (o 1,8 p. b.) **na 72,0 %**.

V návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** si **ČR** do roku 2020 stanovila **národní cíle v oblasti zaměstnanosti**, a to zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20 – 64 let na 75 %, zvýšení MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků (55 – 64 let) na 55 %. MZ obyvatelstva **ve věku 20 - 64 let** se v roce 2016 meziročně **zvýšila** o 1,9 p. b. **na 76,7 %**, MZ **žen** ve stejném věku **vzrostla** o 2,2 p. b. **na 68,6 %**, MZ ve věkové skupině **55 - 64 let** **vzrostla** o 3,0 p. b. **na 58,5 %**. Nad úrovní cílů jsou momentálně všechny tři ukazatele zaměstnanosti.

V Praze dne 21. 4. 2017

Zpracoval: Oddělení koncepcí a strategií trhu práce (401), MPSV